

CONFLICTUL DINTRE DREPTUL LA LIBERTATEA DE EXPRIMARE SI DREPTUL LA VIATA PRIVATA AL PERSOANELOR . JURISPRUDENTA CEDO

*Lector univ.drd. ANGELICA CHIRILA,
Univ ."Danubius", Galati*

The right to private life and the right to freedom of expression, both of them fundamental rights guaranteed by the Convention, often come in conflict. It must be pointed out that both of them belong to that category of conditional rights and, consequently, they can undergo certain unwarrantable interferences.

Analyzing the Convention's provisions, we reach the conclusion that these rights, besides the fact that they are neither absolute, nor ranked among them, so much the less in the sense of the preeminence of the freedom of expression over the right to private life. When we talk about the interference between the right to private life and the right to freedom of expression, as shown by most cases of the Court, we think of the situation in which the right to private life is encroached upon by another individual who, in his turn, pleads his right to freedom of expression. Thus, in such a conflict, there is an ordinary person and another person who is most often than not a reporter, editor, TV journalist, or works in any other mass-media field. But, it has to be mentioned that other situations can be met and these are to be presented in the paper.

Dreptul la viata privata al personelor, ca si dreptul la libertatea de exprimare sunt deopotriwa drepturi fundamentale garantate de *Conventia Europeana pentru Drepturile Omului*, aflandu-se adesea în situatii de conflict.¹⁶¹ Remarcat este faptul ca ambele fac parte din acea categorie a drepturilor conditionale si în consecinta pot suferi anumite ingerinte.¹⁶² Vazând dispozitiile *Conventiei*, se ajunge la concluzia ca drepturile în discutie, pe lânga faptul ca nu sunt absolute, nu sunt nici ierarhizate între ele, cu atât mai puțin în sensul preeminentei libertatii de exprimare asupra dreptului la viata privata. Când se pune in discutie problema conflictului dintre dreptul la viata privata si libertatea de exprimare, asa cum au aratat-o majoritatea cazurilor deduse spre judecata *Curtii Europene a Drepturilor Omului*, ne gândim la situatia de fapt în care dreptul la viata privata al unei persoane este încalcat de catre un alt particular, care la rândul sau invoca exercitarea dreptului sau la libera exprimare. Adesea regasim într-un astfel de conflict mai multe persoane, între care o persoana are ,de cele mai multe ori , profesia de jurnalist , editor, om de televiziune sau o alta profesie din domeniul mass media. Trebuie mentionat ca pot fi întâlnite si alte situatii, care vor fi relevate în cuprinsul lucrarii.

Situatie de conflict între dreptul la viata privata al unei persoane si libertatea de exprimare a alteia a intrat în atentia organismelor europene înca din anul 1970, când Adunarea Parlamentara a Consiliului Europei a adoptat o rezolutie, mentionata si în hotarârile *Curtii*, ce contine de fapt o declaratie asupra „mass media si drepturile omului”.¹⁶³ Aceasta rezolutie se bazeaza pe prevederile

---

¹⁶¹ Livia Florentina Tirziu - *Interferenta dintre dreptul la viata privata si libertatea de exprimare*, <http://www.raduchirita.ro/articole/alti-autori.html>

¹⁶² Drepturile fundamentale ale omului, asa cum sunt ele garantate de *Conventie*, pot fi clasificate în doua mari categorii. Prima categorie este cea a *drepturilor primare sau intangibile*, si care se caracterizeaza prin aceea ca statele membre nu pot sub nici o forma sa le aduca atingere si care trebuie privite ca intacte. În acesta categorie intra dreptul la viata, dreptul de a nu fi supus torturii sau tratamentelor inumane sau degradante, interzicerea sclaviei si a muncii fortate, neretroactivitatea legii penale, regula non bis in

idem. Cea de a doua categorie o constituie *drepturile conditionale*, mai numeroase, în privinta carora, în anumite conditii, o anumita ingerinta din partea statelor este posibila. În pofida acestui fapt, forta acestor drepturi nu poate fi pusa la îndoiala, eventualele atingeri neputând fi decât exceptii de la principiul intangibilitatii. Drepturile conditionale se împart în libertati esentiale – libertatea de exprimare, libertatea gândirii, constiintei si a religiei- si protectii fundamentale – protectia vietii private, de familie, de domiciliului si a corespondentei, protectia activitatii sociale si politice. A se vedea: Frederic Sudre, *Droit international et européen des droits de l'homme*, Presses Universitaires de France, Paris, 1999, p. 163.

¹⁶³ *Rezolutia 428/1970 a Adunarii Parlamentare a Consiliului Europei, publicata pe* http://www.assembly.coe.int/ASP/Search/PACEWebItemSearchDoc_E.asp: „There is an area in which the exercise of the right of freedom of information and freedom of expression may conflict with the right to privacy protected by Article 8 of the Convention on Human Rights. The exercise of the former right must not be allowed to destroy the existence of the latter.

The right to privacy consists essentially in the right to live one's own life with a minimum of interference. It concerns private, family and home life, physical and moral integrity, honour and reputation, avoidance of being placed in a false light, non-

Conventiei referitoare la dreptul la viața privată și libertatea de exprimare și conține, printre altele, și măsuri pentru a asigura responsabilizarea presei și a altor mijloace de comunicare în masă, precum și măsuri pentru protejarea individului împotriva interferenței cu dreptul sau la viața privată. Astfel, se stipulează în declarație ca „există o zonă în care exercitarea dreptului la libertatea de informare și la libertatea de exprimare ar putea ajunge în conflict cu dreptul la viața privată protejat de articolul 8 din Convenția asupra drepturilor omului. Exercițarea primului drept nu trebuie să fie permisă prin distrugerea existentei celui de-al doilea.”¹⁶⁴ În continuare, declarația prevede o serie de măsuri, și se încheie cu recomandarea adresată statelor de a implementa în dreptul intern un drept la acțiune împotriva persoanelor responsabile de încălcarea dreptului la viața privată, care trebuie să se bucure de o protecție efectivă.

Subiectul a fost reluat în discuție în cadrul aceluiași organism în anul 1998, datorită evoluției tehnologiilor de comunicare care schimbă datele stării de fapt. Subiectul capătăsemă amploare mai ales datorită morții printesei Diana de Walles, tragedie care se pare că a fost cauzată de excesivă insistență cu care era urmărită de paparazzi.¹⁶⁵

Atunci problema apareă atât de stringență încât s-a ridicat întrebarea dacă textul *Conventiei* era suficient pentru a acorda o protecție adecvată dreptului la viața privată. În consecință s-a ivit și propunerea de a se adopta o nouă convenție, exclusiv privitoare la dreptul la viața privată, mai ales referitoare la dreptul la viața privată al persoanelor publice, menită să îi asigure o mai bună protecție. S-a ajuns la concluzia că prevederile *Conventiei* sunt suficiente, dar că trebuie adoptate măsuri adecvate pe plan intern, pentru că această protecție să fie corespunzătoare evoluției din statele membre. S-a adoptat astfel o nouă rezoluție consacrată în întregime dreptului la respectarea vieții private¹⁶⁶, prin care s-au trasat anumite linii directoare statelor membre în scopul creării unui cadru adecvat pentru o reală protecție a vieții private.

---

revelation of irrelevant and embarrassing facts, unauthorised publication of private photographs, protection against misuse of private communications, protection from disclosure of information given or received by the individual confidentially. Those who, by their own actions, have encouraged indiscreet revelations about which they complain later on, cannot avail themselves of the right to privacy.

A particular problem arises as regards the privacy of persons in public life. The phrase "where public life begins, private life ends" is inadequate to cover this situation. The private lives of public figures are entitled to protection, save where they may have an impact upon public events. The fact that an individual figures in the news does not deprive him of a right to a private life.

Another particular problem arises from attempts to obtain information by modern technical devices (wire-tapping, hidden microphones, the use of computers etc.), which infringe the right to privacy. Further consideration of this problem is required(...)"

¹⁶⁴ Idem

¹⁶⁵ Livia Florentina Tirziu - *Interferența dintre dreptul la viața privată și libertatea de exprimare*, <http://www.raduchirita.ro/articole/alti-autori.html>

¹⁶⁶ *Rezoluția 1165/1998 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, publicată pe*

http://www.assembly.coe.int/ASP/Search/PACEWebItemSearchDoc_E.asp: „The Assembly believes that, since all member states have now ratified the European Convention on Human Rights, and since many systems of national legislation comprise provisions guaranteeing this protection, there is no need to propose that a new convention guaranteeing the right to privacy should be adopted.

14. The Assembly calls upon the governments of the member states to pass legislation, if no such legislation yet exists, guaranteeing the right to privacy containing the following guidelines, or if such legislation already exists, to supplement it with these guidelines:

- i. the possibility of taking an action under civil law should be guaranteed, to enable a victim to claim possible damages for invasion of privacy;
- ii. editors and journalists should be rendered liable for invasions of privacy by their publications, as they are for libel;
- iii. when editors have published information that proves to be false, they should be required to publish equally prominent corrections at the request of those concerned;
- iv. economic penalties should be envisaged for publishing groups which systematically invade people's privacy;
- v. following or chasing persons to photograph, film or record them, in such a manner that they are prevented from enjoying the normal peace and quiet they expect in their private lives or even such that they are caused actual physical harm, should be prohibited;
- vi. a civil action (private lawsuit) by the victim should be allowed against a photographer or a person directly involved, where paparazzi have trespassed or used "visual or auditory enhancement devices" to capture recordings that they otherwise could not have captured without trespassing;
- vii. provision should be made for anyone who knows that information or images relating to his or her private life are about to be disseminated to initiate emergency judicial proceedings, such as summary applications for an interim order or an injunction postponing the dissemination of the information, subject to an assessment by the court as to the merits of the claim of an invasion of privacy;

Dupa cum s-a aratat mai sus, conflictul între dreptul la viata privata si dreptul la libertatea de exprimare nu este unul minor în contextul actual, si de aceea merita o analiza atenta.

Art. 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului garantează dreptul la respectarea vieții private si de familie, a domiciliului și a corespondenței împotriva oricărei ingerințe arbitrare a statului.

În privința noțiunii de viață privată, Curtea Europeana a Drepturilor Omului a manifestat întotdeauna reticență în definirea acesteia, argumentând această atitudine prin faptul că nu ar fi nici necesară, nici posibilă încercarea de a o defini în mod exhaustiv¹⁶⁷. Definițiile care, totuși, s-au dat acestui concept au o valoare mai mult simbolică. Astfel, s-a spus că „dreptul la respectarea vieții private este dreptul de a trăi atât cât vrei la adăpost de privirile celor străini”¹⁶⁸ sau că ar fi dreptul la intimitate, la a fi lăsat în pace¹⁶⁹.

O definiție a vieții private a fost elaborată de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în cuprinsul Rezoluției 428 din 1970¹⁷⁰, care a fost apoi completată prin Rezoluția 1165 din 1998¹⁷¹ ce dispune: dreptul la viața privată este „dreptul de a-ti trai viata asa cum îți doresti cu un minimum de ingerință”¹⁷², la care se adaugă „dreptul de a-ti controla datele personale”¹⁷³.

Noțiunea de viață privată apare ca o noțiune cu un conținut variabil în funcție de societatea sau perioada la care se raportează, dar care include unele constante cum ar fi: dreptul la integritatea fizică și psihică, dreptul de a trăi într-un mediu înconjurător sănătos, dreptul la nume, la stabilirea de relații cu alte ființe umane, dreptul la libertatea sexuală și posibilitatea de a beneficia de toate aceste drepturi departe de privirile autorităților.

Cu privire la dreptul la libertatea de exprimare, articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului afirmă că "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare", apoi articolul definește acest drept: el "cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere".¹⁷⁴ Acestea li se adaugă, din perspectiva dreptului intern, libertatea de a căuta informații, componentă cuprinsă în Declarația Universală a Drepturilor Omului și nereluată de Convenția Europeană.

La fel ca în multe cazuri, acest articol se inspiră puternic, fără a fi totuși identic, dintr-un articol (articolul 19) al Declarației Universale a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948.¹⁷⁵

Libertatea de exprimare și informare nu este numai o piatră de temelie a democrației, dar și o condiție prealabilă pentru exercitarea altor drepturi și libertăți consacrate de Convenție: libertatea corespondenței (art. 8), libertatea de gândire, de convingere, de religie (art. 9), libertatea de întrunire și asociere (art. 11). Libertatea de exprimare a fost consacrată de toate constituțiile statelor, de la Constituția americană din 1787 și Declarația franceză a drepturilor omului și cetățeanului din 1789 (art. 11), până la constituțiile postbelice, inclusiv Constituția României din 1991 (art. 30). De asemenea, libertatea de exprimare a fost enunțată ca o libertate fundamentală a omului în numeroase documente internaționale: Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 19), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art. 19).¹⁷⁶

---

viii. the media should be encouraged to create their own guidelines for publication and to set up an institute with which an individual can lodge complaints of invasion of privacy and demand that a rectification be published(...).”

¹⁶⁷ A se vedea *Niemietz vs. Germania* (1992, § 29).

¹⁶⁸ *Van Oosterwijk vs. Belgia* (Rap. Com. 1979).

¹⁶⁹ *Dudgeon vs. Regatul Unit* (1981), părerea separată a Judecătorului Walsh

¹⁷⁰ <http://www.assembly.coe.int>

¹⁷¹ Idem

¹⁷² *Rezoluția 428/1970 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei*, publicată pe <http://www.assembly.coe.int>

¹⁷³ *Rezoluția 1165/1998 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei*, publicată pe <http://www.assembly.coe.int>

¹⁷⁴ Textul integral al **articolului 10 din Convenție**:

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comporta îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

¹⁷⁵ Conferința domnului Jean-Paul Costa, vicepreședintele Curții Europene a Drepturilor omului, la Colegiul franco-român de Studii Europene, București, 23 aprilie 2003; sursa: <http://www.ccr.ro>

¹⁷⁶ Lavinia Lefterache -*Art. 10 Considerații introductive, în CEDO -Aspecte penale, p.157, sursa: http://www.inm-lex.ro*

Lecturând paragraful 2 al articolului 10, înțelegem faptul ca data fiind implicatia sociala pe care libertatea de exprimare o comporta, aceasta este însoțita de „îndatoriri si responsabilitati”, a caror întindere depinde de situatia concreta aflata în discutie. Aceasta implica existenta unei obligatii de retinere pentru anumite categorii de persoane, pe temeiul statutului lor, cum este de exemplu, obligatia de pastrare a secretului profesional.¹⁷⁷ Inclusiv în cazul jurnalistilor exista aceasta obligatie de a-si exercita profesia tinând seama de îndatoririle si responsabilitatile care le revin. Jurnalistii nu ar putea, de regula, sa fie dispensati prin protectia ce le-o confera articolul 10, de obligatiile de a respecta legile penale de drept comun¹⁷⁸. Într-o formula sintetica, *Curtea* a decis ca numai prin respectarea îndatoririlor si responsabilitatilor ce îi revin, presa își îndeplinește functia sa esentiala într-o societate democratica, fara a depasi anumite limite, mai ales în privinta reputatiei si drepturilor altor persoane si a prevenirii difuzarii de informatii confidentiale, având misiunea de a comunica numai informatii de interes public, în înțelesul dat acestei notiuni în jurisprudenta sa. De asemenea, *Curtea* a statuat ca editorul sau directorul unei publicatii este tinut de aceleasi îndatoriri si responsabilitati ca si cele pe care trebuie sa si le asume autorul, deoarece, prin punerea la dispozitia autorului a suportului publicarii unui text, el participa la exercitiul libertatii de exprimare.¹⁷⁹ Este foarte important faptul ca autorul este tinut de aceste îndatoriri si responsabilitati chiar si în cazul redarii unor articole aparute în alte publicatii.

În hotarârile sale, *Curtea* a admis ca libertatea de exprimare a ziaristilor are limite mai largi, presupunând o posibila doza de exagerare sau chiar de provocare privitoare la judecatile de valoare pe care le formuleaza.

Limitele libertatii de exprimare sunt instituite, asa cum reiese din paragraful 2 al articolului 10, pentru protejarea a doua categorii de interese: interese de ordin general si interese de ordin personal. Interesele de ordin general sunt siguranta nationala, integritatea teritoriala a statelor, siguranta publica, apararea acesteia si prevenirea savârșirii unor infractiuni, protectia sanatatii si moralei publice, si nu în ultimul rând, garantarea autoritatii si imparțialitatii puterii judiciare. În categoria intereselor de ordin personal intra: reputatia si drepturile altor persoane, alaturi de asigurarea împiedicarii divulgării informatiilor confidentiale.

Hotărârile Curții reiau adeseori o formulă ce avea să se regăsească încă în hotărârea *Handyside vs. Regatul-Unit* din 1976: "Libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale societății democratice, una dintre condițiile primordiale ale progresului său și ale dezvoltării individuale." Sub rezerva paragrafului 2 al articolului 10, aceasta este valabilă nu numai pentru "informațiile" sau "ideile" primite favorabil sau considerate ca fiind inofensive sau indiferente, dar și pentru acelea care lovesc, șochează sau neliniștesc statul sau un segment oarecare din populație. Astfel o cer pluralismul, toleranța și spiritul de deschidere fără de care nu există "societate democratică"¹⁸⁰.

De aceea *Curtea*, când exercită un control de proporționalitate asupra măsurilor care restrâng libertatea de exprimare, indică adesea că trebuie să se justifice printr-o "nevoie socială imperioasă" pentru a demonstra că aceste măsuri nu au fost excesive, încălcând astfel articolul 10 al Convenției.

Libertatea de exprimare este deosebit de apărută, unii spun chiar "supraapărută", în două ipoteze: libertatea de exprimare în materie politică (într-adevăr, dezbaterile de idei este indispensabilă și inerentă democrației, de unde și ideea că aceste idei pot să comporte critici, chiar virulente) și libertatea presei.

Problema conflictului dintre dreptul la viata privata si libertatea de exprimare este una de actualitate, cu care instantele nationale se confrunta deseori. Prin deciziile sale, neîncercând sa se substituie jurisdictiilor interne, *Curtea* traseaza o serie de linii directoare pe care instantele nationale trebuie sa le aiba în vedere la solutionarea unui litigiu de acest gen, dar lasa, asa cum a subliniat de numeroase ori, o marja de apreciere la latitudinea acestora. Ceea ce este important, este sa fie respectat acel just echilibru între libertatea de exprimare, înțelegând prin aceasta și libertatea de informare, și dreptul persoanelor de a le fi respectata viata privata, atât în ceea ce priveste aspectele pur private ale acesteia, cât si cele referitoare la reputatia si onoarea unei persoane.

¹⁷⁷ C. Bârsan, *Conventia europeana a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, Ed. All Beck, Bucuresti, 2005 p. 766

¹⁷⁸ C. Bârsan, *op. cit.*; p. 766

⁴Idem

¹⁸⁰ Conferința domnului Jean-Paul Costa, vicepreședintele Curții Europene a Drepturilor omului, la Colegiul franco-român de Studii Europene, București, 23 aprilie 2003; sursa: <http://www.ccr.ro>

Hotărârile CEDO pot fi sistematizate,privitor la problema conflictului adus in discutie, in hotarari care vizeaza conflictul dintre libertatea de exprimare si dreptul la viata privata al persoanelor care desfasoara activitati în domeniul politic, al altor persoane cunoscute publicului larg , al persoanelor obisnuite, critica functionarilor publici, restrictii impuse secretului medical.

Astfel,omul politic are dreptul la protejarea reputatiei si demnitatii sale în cadrul vietii private si în afara acestui cadru, dar imperativele acestei protectii au a fi puse în balanta cu interesele unei discutii libere a problemelor politice, astfel ca exceptiile de la libertatea de exprimare au a fi interpretate restrictiv. Într-o jurisprudenta constanta, *Curtea* a decis ca limitele criticii admisibile sunt mai largi în privinta unui om politic care actioneaza în calitatea sa de personaj public, decât în privinta unui particular. Omul politic se expune, în mod inevitabil si constient, unui control atent al faptelor si gesturilor sale, control ce este exercitat atât de ziaristi, cât si de masa cetatenilor, si în consecinta trebuie sa dea dovada de mare toleranta, mai ales atunci când face declaratii publice care se preteaza la critici. În opinia Curții, libertatea presei este un instrument esențial pentru cunoașterea și judecarea ideilor și atitudinilor unor oameni politici. Limitele criticilor admisibile sunt deci mai largi pentru un om politic decât pentru un simplu particular: cu toate că primul beneficiază și el de protecția paragrafului 2 al art.10, exigențele de protejare a reputației sale trebuie puse în balanță cu interesele discutării libere a problemelor politice. Politicianul, prin natura funcției pe care o ocupă, se află în mod inevitabil în atenția continuă a presei, și implicit a publicului larg. Pentru a fi în cunoștință de cauză atunci când își exercită dreptul de vot, este necesar ca cetățeanul să cunoască toate aspectele legate de activitatea unui politician, motiv pentru care trebuie să existe un grad mai mare de toleranță în privința criticilor exprimate la adresa acestora. În consecință, situațiile în care un politician se poate considera lezat în reputația sa sunt mult mai restrânse decât în cazul unui particular.¹⁸¹

O cauza relevanta din jurisprudenta *Curtii* este cauza *Lingens c/ Austria*¹⁸², la originea careia sta condamnarea penala a unui jurnalist pentru defaimarea unui cancelar federal.¹⁸³ În fapt, reclamantul, de profesie ziarist, publica în anul 1975 doua articole care contineau critici severe la adresa domnului Bruno Kreisky, la acea epoca cancelar federal, vizând atitudinea acestuia în privinta unui lider politic care facuse parte în timpul celui de al doilea razboi mondial dintr-o brigada SS, cât si atacurile cancelarului împotriva domnului Simon Wiesenthal, care îl denuntase public pe interesat.Acuzat de defaimare, reclamantul a fost condamnat de instantele austriece pentru comiterea acestei infractiuni si obligat la plata unei amenzi. Domnul Lingens a adresat o cerere *Curtii* prin care sustinea încalcare dreptului sau la libera exprimare. Din decizia *Curtii* reiese ca aceasta condamnare constituie o ingerinta în exercitarea libertatii de exprimare a reclamantului, era prevazuta de lege si avea un scop legitim, constând în necesitatea protejarii reputatiei si a drepturilor altei persoane. Dar, în speta, instanta europeana a aratat ca criticile aduse de reclamant domnului Kreisky vizau declaratii publice ale acestuia si comportamentul sau ca om politic, si ca prin urmare nu este vorba despre încalcare dreptului la viata privata a celui din urma¹⁸⁴. Tot cu ocazia acestui litigiu, Curtea a stabilit că în cazurile care au ca obiect o presupusă calomniere, trebuie distins între fapte concrete și “judecăți de valoare”, astfel încât dacă “*exactitatea primelor poate fi demonstrată, dovada adevărului unei judecăți de valoare este imposibilă*”, fapt ce trebuie avut în vedere de către instanțele naționale atunci când se pune problema administrării probei verității. Instanța trebuie să stabilească dacă afirmația reprezintă o judecată de valoare sau un atac injurios la adresa unei persoane.¹⁸⁵

Curtea a afirmat, la nivel de principiu ca si în cazul *functionarilor publici*, limitele criticii admisibile sunt mai largi decât în cazul criticii îndreptate împotriva unor persoane private. Totusi, nu

¹⁸¹ Lavinia Lefterache -*Art. 10 Considerații introductive, in CEDO -Aspecte penale,p.157,sursa: <http://www.inm-lex.ro>*

¹⁸²<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=Lingens%20%7C%20c/%20%7C%20Austria&sessionId=2292365&skin=hudoc-fr>

¹⁸³ Livia Florentina Tirziu - *Interferența dintre dreptul la viața privată și libertatea de exprimare*, <http://www.raduchirita.ro/articole/alti-autori.html>

¹⁸⁴ „(...) les limites de la critique admissible sont plus larges à l'égard d'un homme politique, visé en cette qualité, que d'un simple particulier: à la différence du second, le premier s'expose inévitablement et consciemment à un contrôle attentif de ses faits et gestes tant par les journalistes que par la masse des citoyens; il doit, par conséquent, montrer une plus grande tolérance. Assurément, l'article 10 par. 2 (art. 10-2) permet de protéger la réputation d'autrui, c'est-à-dire de chacun. L'homme politique en bénéficie lui aussi, même quand il n'agit pas dans le cadre de sa vie privée, mais en pareil cas les impératifs de cette protection doivent être mis en balance avec les intérêts de la libre discussion des questions politiques.”

Cauza Lingens c/ Austria

¹⁸⁵<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=Lingens%20%7C%20c/%20%7C%20Austria&sessionId=2292365&skin=hudoc-fr>

se poate considera ca functionarii pot fi tratati pe picior de egalitate cu oamenii politici deoarece, spre deosebire de acestia din urma, care se expun în mod constient unui control atent al tuturor afirmatiilor si gesturilor lor, functionarii publici au nevoie de încrederea opiniei publice pentru a se putea achita de sarcinile lor, fiind deci necesar ca ei sa fie protejati de atacuri verbale abuzive îndreptate împotriva lor.

Aceste idei generale au fost nuanțate de la caz la caz, în functie de circumstantele cauzei deferite spre rezolvare *Curtii*.

Afacerea *Lesnik contra Slovaciei*¹⁸⁶ a fost adusa în fata instantei europene de catre domnul A. Lesnik, care a invocat încalcare dreptului sau la libera exprimare prin condamnarea suferita pentru afirmatii facute la adresa unui procuror. În anul 1993, împotriva reclamantului a fost initiata o procedura judiciara pentru acuzatia de furt, iar reclamantul s-a plâns ca informatiile au fost culese de catre autoritati prin ascultarea ilegala a convorbirilor sale telefonice. Reclamantul a adresat o scrisoare procurorului districtului în care locuia, Y, în care îl considera ca fiind responsabil de respingerea unor plangeri formulate de acesta în urma cu câțiva ani, de începerea urmaririi împotriva sa si de punerea sub ascultare a telefonului sau, afirmând totodata ca are o „mentalitate de comunist”. Ulterior, reclamantul s-a plâns procurorului general de comiterea de catre Y a unor infractiuni prin abuz de putere. Împotriva reclamantului a fost initiata o procedura penala pentru ultraj la adresa unui magistrat. În cadrul anchetei s-a dovedit ca procurorul Y nu era responsabil de punerea sub ascultare a telefoanelor reclamantului. În cele din urma reclamantul a fost condamnat pentru infractiunea de ultraj comisa prin intermediul scrisorilor, la 4 luni de închisoare cu suspendare. Unul dintre motivele care au stat la baza hotarârii a fost acela ca reclamantul nu a dovedit acuzațiile defaimatoare imputate.

Adresându-se *Curtii*, reclamantul a invocat faptul ca libertatea sa de exprimare a fost încalcată prin faptul ca a fost condamnat pentru critica actelor unui procuror pe care le considera ilegale. *Curtea* a constatat faptul ca într-adevar, exista o ingerinta în exercitiul libertatii de exprimare, care este si prevazuta de legea slovaca Si are un scop legitim, si anume de a proteja drepturile si reputatia altei persoane. Ramâne de vazut daca ingerinta este si necesara într-o societate democratica. *Curtea* a aratat ca într-o societate democratica particularii pot aduce critici referitor la modul în care justitia este administrata, dar aceste critici nu trebuie sa depaseasca anumite limite. În cazul de fata trebuie stabilit daca instantele nationale au reusit sa stabileasca un just echilibru între cele doua drepturi aflate în conflict: libertatea de exprimare a reclamantului si drepturile individuale ale procurorului. Instanta europeana a subliniat faptul ca în cazul de fata afirmatiile reclamantului, ca procurorul a comis un abuz de putere sunt imputatii factuale care trebuie coroborate cu elemente pertinente, asa cum au cerut si instantele nationale.

Or, asa cum s-a constatat pe plan intern, aceste acuzații grave erau lipsite de fundament. Pedeapsa primita era minimul prevazut de lege. Pentru aceste motive, *Curtea* a considerat ca ingerinta nu a fost disproportionata si prin urmare nu a avut loc o încalcare a articolului 10 al *Conventiei*.¹⁸⁷

Economia de spatiu nu permite tratarea acestui subiect atat de vast si de interesant, de permanentă actualitate, astfel ca vom reveni pentru a aborda jurisprudenta CEDO și în alte situatii, respectiv soluționarea conflictului dintre dreptul la libertatea de exprimare si dreptul la viață privată al persoanei atunci când sunt vizate și alte persoane cunoscute publicului larg¹⁸⁸, persoanele obișnuite ori restricții impuse secretului medical.

¹⁸⁶<http://cmiskp.echr.coe.int/tpk197/viewhbk.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=8096&sessionId=2292365&skin=hudoc-fr&attachment=true>

¹⁸⁷ „Certes, pour les fonctionnaires dans l'exercice de leurs pouvoirs, les limites de la critique admissible peuvent dans certains cas être plus larges que pour un simple particulier. Cependant, on ne saurait dire que les fonctionnaires s'exposent sciemment à un contrôle attentif de leurs faits et gestes exactement comme c'est le cas des hommes politiques et devraient dès lors être placés sur un pied d'égalité avec ces derniers lorsque leur comportement est critiqué. Qui plus est, les fonctionnaires doivent, pour s'acquitter de leurs fonctions, bénéficier de la confiance du public sans être indûment perturbés, et il peut dès lors se révéler nécessaire de les protéger contre des attaques verbales offensantes lorsqu'ils sont en service.(...) Dans une société démocratique, les particuliers sont assurément en droit de formuler des commentaires et des critiques sur l'administration de la justice et les fonctionnaires qui y prennent part. Néanmoins, pareilles critiques ne doivent pas dépasser certaines limites. La Cour a déjà estimé que les autorités nationales sont en principe mieux placées pour assurer, dans le cadre de la marge d'appréciation qui leur est réservée, un juste équilibre entre les divers intérêts en jeu dans des affaires semblables à celle-ci.” *AFFAIRE LEŠNÍK C. SLOVAQUIE*, <http://cmiskp.echr.coe.int>

¹⁸⁸ În aceasta categorie a persoanelor cunoscute publicului larg intra atât persoane publice din domeniul televiziunii, al spectacolului, persoane care sunt cunoscute pentru activitățile lor sportive de performanță, descendenți ai familiilor regale si alte asemenea „celebritati” care, prin activitățile ce le desfasoara si nu numai, sunt aflate deseori în atenția opiniei publice.